

Slåss mot anon

Saksøkt: – Jeg er saksøkt, men vet ikke av hvem, sier tidligere styreleder Hans Eirik Olav i Thule Drilling.

FINANS

KJETIL SÆTER
OSLO

Det er utstedt obligasjoner for 1316 milliarder kroner i Norge. Hvem som eier disse obligasjonene er i de fleste tilfeller en godt bevoktet hemmelighet. Selv når obligasjonseiere velger å gå til rettssak for å inn drive store krav, kan de være anonyme.

Det vil tidligere styreleder Hans Eirik Olav i Thule Drilling ha en slutt på.

Olav har slåss mot obligasjonseierne i det konkursrammede riggselskapet Thule Drilling i flere år.

Nå tar han striden til Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) i Strasbourg.

– Hvordan kan jeg få en rettferdig behandling i rettsapparatet når jeg ikke får vite hvem som forfølger meg? Hvordan kan jeg da vite om dommeren er habil? Hvordan kan en rettsprosess være rettferdig når saken ikke blir undergitt en fullstendig og forsvarlig behandling med fremleggelse av bevis og parts- og vitneforklaringer, spør Olav.

Emisjonskrangel

Sammen med en håndfull andre norske investorer garanterte Olav for en planlagt emisjon i Thule. Det ble aldri noe av emisjonen. Nå har obligasjonseierne gått rettens vei for å få Olav og de andre garantistene til å punge ut.

Tilsammen dreier det seg om rundt 190 millioner kroner. Kravet mot Olav er på 100.000 dollar pluss renter.

Garantistene nekter å betale. De mener blant annet at obligasjonseierne gjorde emisjonen

umulig fordi de krevde 90 prosent av aksjene i Thule.

Saken kommer trolig for retten til høsten.

Olavs motpart i søksmålet er imidlertid ikke obligasjonseierne, men det privateide norske selskapet Norsk Tillitsmann.

Vingeklippet

Norsk Tillitsmann forvalter over 700 milliarder kroner på vegne av obligasjonseiere i norske selskaper.

Tillitsmannen lager låneavtalene, holder kontakten med låntagerne og fronter obligasjonseierne i eventuelle rettskonflikter.

15. april 2009 avsa byfogden i Oslo en kjennelse som sendte sjokkbølger inn i det norske obligasjonsmarkedet. Norsk Tillitsmann fikk ikke lov til å inn drive krav på vegne av sine kunder.

Årsaken var at det aktuelle kravet tillitsmannen forfulgte, ikke tilhørte tillitsmannen, men obligasjonseierne.

Et sentralt prinsipp i Norge er at du ikke kan forfølge pengekrav på vegne av andre. Det må kreditoren gjøre selv.

Det er Høyesterett enig i og kaller dette prinsippet for «den absolutte hovedregel».

Fem høyesterettsdommere konkluderte i april ifjor likevel med at forholdene i Thule-saken var «så spesielle» at Norsk Tillitsmann burde få forfølge kravet.

I de fleste obligasjonslån er det svært mange kreditorer. Siden obligasjonene ofte omsettes i høyt tempo, vil kreditorgruppen være i kontinuerlig endring. Derfor er det behov for en tillitsmann som samordner og forvalter obligasjonseierens interesser i eventuelle tvister, argumenterer retten.

til obligasjonseierne, sier Sjoner.

– Det eksisterer simpelthen ikke noe rettforhold – hverken i eller utenfor kontrakt – mellom garantistene i Thule og obligasjonseierne. Forholdet kan sammenlignes med en som har et krav mot et aksjeselskap og som må forholde seg til selskapet uten å kunne rette krav mot den enkelte aksjonær, sier han.

– Vil obligasjonseiere stille som vitner i retten hvis de blir innkalt?

– Thules garantister har avgitt

Klager: Nå har han klaget Norge inn for Den europeiske menneskerettighetsdomstolen.

DETTE ER SAKEN

■ Thule Drilling hentet inn rundt 1,5 milliarder kroner i obligasjonsmarkedet. Våren 2008 var kassen tom, og obligasjonseierne forlangte at selskapet måtte hente inn mer egenkapital for å dekke betaling av deler av gjelden.

■ Mai 2008: Hovedaksjonær i Thule, Anders-Ivar Olsen, tar initiativ til å garantere for en emisjon på 250 millioner kroner i riggselskapet. Olsens selskap Norinvest tar rundt 70 prosent av garantiansvaret, mens en håndfull andre investorer, deriblant Hans Eirik Olav, tar resten. Det blir aldri noe av emisjonen.

■ 5. januar 2009: Norsk Tillitsmann krever på vegne av obligasjonseierne i Thule Drilling rundt 190 millioner kroner av garantistene, som nekter å betale.

■ 13. mars 2009: Norsk Tillitsmann begjærer arrest hos Anders-Ivar Ol-

sens Norinvest. Arresten avvises av Oslo byfogdembete fordi Norsk Tillitsmann ikke kan forfølge krav som tilhører andre – i dette tilfellet obligasjonseierne i Thule.

■ 30. september 2009: Borgarting lagmannsrett er enig med byfogden i Oslo. Norsk Tillitsmann kan ikke forfølge krav som tilhører obligasjonseierne.

■ 7. april 2010: Høyesterett opphever enstemming avgjørelsene fra byfogden og lagmannsretten. Norsk Tillitsmann får lov til å forfølge kravene til obligasjonseierne i Thule.

■ 30. august 2010: Det åpnes konkurs i Olsens Norinvest etter begjæring fra Norsk Tillitsmann.

■ November 2010: De resterende garantistene stevnes av Norsk Tillitsmann. Garantistene svarer med mot-søksmål.

Olav kjøper ikke denne argumentasjonen.

– Hva skal vi med en Høyesterett dersom de ikke kan behandle en slik sak på et prinsipielt grunnlag? Høyesterett skal ikke synse om obligasjonsmarkedet og hvordan det fungerer. Norges høyeste domstol skal forholde seg til det prinsipielle i saken, ikke de kommersielle interessene, sier Olav.

Nå håper han å vinne gehør i menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg.

Domstolen i den franske byen forvalter Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK), som Norge er tilsluttet. EMK rager over norsk lovverk. Selv Høyesterett må rette seg etter avgjørelser fra domstolen i Strasbourg.

Olav mener Norge bryter med to sentrale prinsipper i EMK:

■ Retten til en rettferdig rettergang.

■ Domstolene skal ikke behandle søksmål fra anonyme saksøkere.

Saken er registrert i EMD med navnet «Olav mot Norge», men det er etter det DN får opplyst ikke avklart om og eventuelt når domstolen vil realitetsbehandle den.

Olav og flere av de andre garantistene har også fremmet et motsøksmål mot Norsk Tillitsmann i Norge. Olav mener sentrale obligasjonseiere blandet seg inn i Thules forretningsforhold bak Thules rygg. Han krever derfor at disse obligasjonseierne møter i retten for å forklare seg.

– De har ikke foretatt seg noe for å etterkomme provokasjonen. Hemmeligholdet gjør det derfor trolig umulig å behandle realitetene i saken, sier han.

← Se også innlegg side 3

■ TIL STRASBOURG. Tidligere styreleder Hans Eirik Olav i Thule Drilling tar striden mot Thules obligasjonseiere til Den europeiske menneskerettighetsdomstolen.

Foto: Gunnar Bløndal

Total avsporing

OSLO: – En total avsporing.

Slik reagerer administrerende direktør Ragnar Sjoner i Norsk Tillitsmann på Hans Eirik Olavs Strasbourg-klage.

– Ved at garantistene kunne inngå en forpliktende avtale med Norsk Tillitsmann asa, kunne Thule unngå oppsigelse av sine obligasjonslån. Høyesteretts avgjørelse viser at obligasjonseierne er avskåret fra å forfølge krav mot Thule eller Thules garantister. I motsatt fall kan Thule og Thules garantister heller ikke forholde seg direkte

en skriftlig og klar garantiforpliktelse overfor Norsk Tillitsmann asa. Siden det ikke foreligger noe rettsforhold mellom obligasjonseierne og Thules garantister vil det heller ikke være relevant at obligasjonseiere vitner, sier Sjoner.

■ SLÅR TILBAKE. Administrerende direktør Ragnar Sjoner i Norsk Tillitsmann.

Foto: Kristin Svorte

